

2-årig Systemisk/ Narrativ Utbildning (DUS 11)
Göteborgs Centrum För kompetensutbildning
Juni 2014

En pågående resa i berättelsernas magiska värld

Skriven av:
Marie Jonasson
Familjebehandlare
Resursenheten Barn och ungdom, Lundby

Inledning

Jag har i de flesta skriftligt nedtecknade berättelser jag gjort, benämnt min historia som "en resa". Det har sin grund i att dessa historier vuxit fram från mina egna erfarenheter och tolkningar av sammanhang jag tagit del av.

Dessa erfarenheter och tolkningar har kantats av mål och önskningar om vart jag önskar föra mig men också av möten, skeenden och berättelser som legat utanför min egen föreställning. Detta har inte desto mindre påverkat och förändrat hur jag ser på mitt förflutna och i stor omfattning också hur den fortsatta resan ska bli.

Genom att i mina historier benämna det som en resa får jag ett stöd i att försöka stanna upp i processen. Där själva resan och hur den formar sig är i fokus jag vill ha, inte var slutdestinationen blir.

När jag började DUS var min målsättning att få det systemteoretiska förhållningssättet mer integrerat i mig. Att gå från att då jag ställs inför de systemiska begreppen någorlunda förstå dess innebörd och se att jag bitvis använder mig av dem, till att få dem mer i mig så att de blir ett naturligt resesällskap som jag kan koppla på i mitt arbete. Dels i det direkta arbetet med familjer när jag ser att de kan tillföra en skillnad, men också för att bättre kunna beskriva mitt arbete så att jag därmed också bättre kan förstå varför jag gör som jag gör och utveckla detta.

Att känna att teori och praktik finns med som självklara ingredienser i en ständigt pågående process. Praktik - Teori - Praktik - Teori o.s.v.

Den processen känner jag har varit pågående under hela utbildningen men periodvis har den också känts väldigt fjärran.

Känslan av kaos har inte varit långt borta

Ju mer jag lärt mig, desto mer har jag insett hur komplext det är och hur oerhört mycket mer jag behöver behärska för att på ett tillräckligt bra sätt kunna använda mig utav det.

"Understanding" a word or a concept, means being able to *use it in a context*: "We are only able to put something into practice when we really do understand it" har Wittgenstein sagt (An Introduction to Systemic Therapy with Individuals s. 2)

Hur ska jag någonsin komma dit?

Någon som trots det fick mig att känna att jag ändå var på väg var Maggie Carrey. Hennes workshop drabbade mig på ett synnerligt behagligt sätt och fick plötsligt vägen att se lite mer framkomlig ut. Hon satte ord på sambandet mellan kropp och själ.

Med själ menar jag tankar om mig själv, mina värderingar och drömmar och hur jag uppfattar världen.

Hon gav mig svar på mina "Varför?" och fick det Narrativa att växa fram som en vacker karta.

En karta som på något sätt kändes bekant men samtidigt så svårbemästrad.

Skulle jag kunna ratta över dess landskap?

Samtidigt fanns en lockelse i att jag trots allt upplevde en känsla av bekantskap.

Har jag möjligtvis redan varit där och klampat i utkanten utan att jag riktigt förstått det?

När jag nu står på tröskeln att genom denna uppsats avsluta min utbildning i systemteori (DUS) skapas så en möjlighet att en stund stanna upp och se tillbaka. Hur har vägen hit sett ut? Vilka stopp har jag tagit? Vilka omvägar har berikat min resa och vad har kantat den som har gjort att jag ser den lite annorlunda, lite mer spännande och påverkat den fortsatta riktningen på ett nytt sätt?

Utifrån känslan av nyfikenhet, lust och igenkännande som Maggie Carrey väckte hos mig blev det för mig naturligt att fokusera på det Narrativa arbetet på den här hållplatsen.

Min intention med min uppsats är inte att bara beskriva vad jag lärt mig utan låta arbetet bli en del av min pågående läroprocess. Att genom att fördjupa mig i de teorier jag ser användbara, försöka koppla dem till min praktiska verklighet öka förutsättningarna för att jag i mitt fortsatta arbete kan implementera detta. Att genom uppsatsresan komma närmare min målsättning för hela utbildningen d.v.s. att känna att teori och praktik finns med som självklara ingredienser i en ständigt pågående process. Praktik - Teori - Praktik - Teori o.s.v.

Till min hjälp kommer jag ha några teoretiska utgångspunkter och systemiska begrepp som jag tänker är viktiga pusselbitar till hur jag förstår och har tagit till mig det narrativa arbetet. Jag har också försökt föra in det genom att beskriva det utifrån mitt arbete med en av dessa magiska människor jag haft möjligheten att möta i mitt fantastiska arbete. Jag har avidentifierat henne så att hon och hennes situation skulle kunna stämma in på många ungdomar jag träffat. Våra samtal är däremot unika.

Jag har också gått igenom det jag skrivit med henne och hon har bekräftat att hon känner igen sig och godkänt att jag får trycka det.

Jag skriver till er som varit inne och gläntat på det systemiska landskapets dörr men hoppas att mina tankar och beskrivningar även ska kunna vara begripliga för alla som känner en lust att nyfiket ta er en försiktig titt dit in.

Teoretiska infallsvinklar

Jag har valt de teoretiska infallsvinklarna utifrån att jag ser att de alla är trådar som jag har fått med mig som kan vara till hjälp i arbetet med att bygga narrativa vävar. Jag har också valt dem utifrån att jag ser att vissa trådar kan skapa dilemman för mig utifrån hur jag använder mig av dem.

Sedan jag började min bana som socionom har det salutogena förhållningssättet varit en följeslagare. Att se och förstärka det friska har på något sätt varit = sant.

Även i min utbildning till Marte Meo terapeut har förstärkt bilden av att visa på det utvecklingsstödande som en möjlighet att förstärka och utveckla det familjerna behöver göra mer av för att därmed kunna stödja sina barn till en positiv utveckling. (Hedenbro & Wirtberg, 2000)

I MI-utbildningen har det ingått metoder som spegling och att lyssna efter förändringsprat.

Dvs att lyssna efter det familjerna säger som positivt förmedlar initiativ till att göra något annorlunda som kan leda till förändring och förstärka detta genom att upprepa och tolka det vi tror kan innebära möjlighet till förändring och ge familjerna möjlighet att förhålla sig till det. (Barth & Näsholm, 2010)

Även språkets inverkan på hur vi skapar och upplever vår värld har haft en stark förankring i mitt arbete. Positiva omformuleringar har varit ett redskap att visa på ett annat sätt att se och uppfatta värden. Det har också varit ett sätt att komplettera med fler dimensioner och ej nämnda intentioner.

Allt det jag ovan nämnt har jag sett som bra hjälpmedel och även uppfattat att familjerna haft gott av. Jag tänker att de alla är metoder för att söka möjligheter till alternativa/dolda beskrivningar som skiljer sig från den dominerande ramberättelsen.

Jag har dock känt en viss ambivalens i detta.

Som jag uppfattar det balanserar dessa interventioner ibland på en smal tråd från att ha en manipulativ ingrediens. Att förstärka det friska förutsätter att vi definierat vad som är friskt. Är det min, familjens eller samhällets definition?

Det är lätt att hamna i en expert roll som har övertolkningsrätt till vad som är bra, vad som ska förändras, utvecklas eller förstärkas.

Genom att vi på det viset förstärker den utveckling vi anser vara gynnsam, tänker jag att vi ofta åstadkommer förändring av första ordningens cybernetik och att vi missar att skapa förutsättningar för andra ordningens cybernetik.

Att lyssna efter det familjerna själva lyfter som viktigt och hur de sedan tolkar och reflekterar kring detta känns för mig som avgörande för att möjliggöra förändring av andra ordningen.

Jag kan läsa in dessa tankegångar i det **socialkonstruktionistiska synsättet**. Moltke & Molly (2011) beskriver verkligheten som något vi skapar tillsammans genom vårt språk.

Språket gör något med oss och det sätt vi förstår oss själva och världen på.

Vi tillskriver världen en mening när vi talar om den och det är hur vi pratar om handlingen som gör skillnad inte handlingen i sig.

Jag anser det därför som viktigt att vi med värdsamhet och respekt ser vårt deltagande i familjernas sammanhang. Vi är per automatik med och påverkar dess fortsatta innehåll och riktning. Jag tänker att det därför är viktigt att vi hela tiden reflekterar kring vår inverkan i samskapandet då vi också befinner oss i en maktposition som vi behöver se och på ett ödmjukt sätt förhålla oss till. Risker är annars att det blir vår egen önskan om förändring och att göra det bättre för de människor vi möter som blir den dominerande drivkraften. Den försvårar för oss att höra vad som inte sägs och det som familjerna själva ser som drivkrafter och möjligheter att se sig själva och sitt sammanhang på ett nytt sätt. Som experter blir då vår strävan att tillföra verktyg som påverkar deras liv i en riktning som vi bedömer som positiv. Risker ökar för att vår inverkan får ett manipulativt inslag.

Hertz (2011) beskriver begreppet **Narrativ** – som att det är att genom berättelser skapa mening och sammanhang i vår komplexa & sammansatta verklighet.

Genom berättelser organiserar vi livet och tillskriver mening och sammanhang åt episoder, möten och händelser. Moltke & Molly (2011) menar att utifrån det narrativa bör vår avsikt som behandlare inte vara att samla information utan att utveckla andra alternativa och möjliga berättelser för att bryta de maktstrukturer som varje enskild individ bygger upp i sin berättelse om sig själv.

Maggie Carrey beskriver att berättelser byggs genom att linka ihop episoder. Det kan vara lösryckta erfarenheter som vi kan hjälpa till att länka samman till en berättelse.

Om berättelserna har utgångspunkt från personens egna liv, erfarenheter, känslor och tolkningar om vad som är viktigt minskar, enligt mitt sätt att se det den manipulativa risken. Min roll som expert blir att ställa frågor som familjerna kan rikta ljus på för att se fler trådar. Trådar de själva väljer att plocka fram. Kopplingar de själva finner och tankar om steg framåt de själva väljer som möjliga.

Jag blir familjernas verktyg. Inte någon familjerna ska få verktyg av, vilket i sig gör en skillnad i maktbalansen.

De familjer jag träffar i mitt arbete kommer till mig med någon form av bekymmer, något de ser hindrar dem från att leva det liv de önskar. **Externalisering** ser jag som ett sätt att närma sig bekymret genom att lägga det utanför sig själv. Det blir då lättare att distansera sig från den skuld och skam som familjerna ofta känner, då de lägger skulden på att de befinner sig där de gör på sig själva. (Moltke & Molly, 2011)

Externalisering blir som jag ser det mer än en teknik.

Det är ett förhållningssätt som blir en följd av att se att beteenden och egenskaper skapas mellan personer utifrån språket, socialkonstruktionism. Det ger oss också möjlighet att skilja mellan person och bekymmer.

Familjerna får möjlighet att utforska och benämna bekymret, vilken logik som ger bekymret näring, vad bekymret ger uttryck för vilket i sin tur skapar förutsättningar för att finna de oanade möjligheterna och skapa nya berättelser, nya narrativ.

Varför är detta viktigt?

Jag kan inte låta bli att också lyfta in lite tankar från den workshop med Maggie Carrie jag hade förmånen att få ta del av. Detta då den hade stor påverkan på mig och min början till förståelse av varför narrativa interventioner fungerar.

Att kropp och själ är nära förknippade är inget som jag ifrågasatt då jag sett dess verkningar i min egen vardag. Men det Maggie Carrey gjorde för mig var att förklara dessa samband.

Hon beskrev att en av hjärnans funktioner är att länka samman episoder till historier/berättelser. Att det sker genom att neuroner länkas samman till varandra och bildar kombinationer. Att det behövs associationer och upprepningar för att denna process ska fortgå annars kan det istället leda till att neuroner trossas av.

För att hjärnan på bästa möjliga sätt ska ha möjlighet att få neuronerna att länka samman och bilda kombinationer, d.v.s. optimera inlärning, krävs:

- att man befinner sig i en positiv känsla
- tillgång till personlig viktig information, ej generellt och allmänt,
- att man har intresse, upphetsning eller nyfikenhet, det behöver vara lagom annorlunda.

Negativa känslor hämmar inlärning då hjärnan stänger av och skär av nervbanor och ingen sammanlänkning mellan neuroner kan uppstå. Den arbetar genom berättelser för att skapa samband och begriplighet och lagra detta som minnen.

Vi behöver göra nervbanorna vid positiva historier och berättelser om en själv, större och bredare genom att utforska detaljer förknippade med den positiva upplevelsen. Det ökar neuronernas möjlighet till sammanlänkning och därmed minska risken för att de ska drunkna i den negativa erfarenhetens nervbanor.

Kort sagt vi som behandlare kan bli ett redskap för de vi möter att genom att belysa och förstärka skapa förutsättningar för dem att lära och utvecklas och få en rikare berättelse om sig och sitt liv som i sin tur ökar möjligheterna att göra val som för dem i den riktning de önskar.

Kan jag överföra det till min praktik?

Beskrivning av beskrivningen

För att försöka se om jag använt mig av de systemiska infallsvinklarna jag nämnt ovan och om man kan skönja om jag på något sätt varit inne och klampat i de narrativa kartorna i mitt arbete har jag valt att berätta om ett arbete jag och en flicka som jag kallar Karin gjort.

Vi har träffats under lång tid och har samtalat på många olika sätt, både genom aktiviteter, strukturerade samtal och i samtal under mer fria former.

De fria samtalen har varit i klar dominans och har ibland skett under någon form av aktivitet. Jag kommer inte att utgå från något särskilt samtal utan lyfta fram några frågor, några ingångar, några steg som har skett under vår process.

Detta för att försöka lägga in dem i narrativa kartor för att se om det kan skönjas en narrativ process. När jag gör det tänker jag att det är ett led för mig att integrera min förståelse för det narrativa arbetet och förhoppningsvis därmed kunna utveckla det på ett mer medvetet sätt i framtiden. Man ska alltså inte läsa kartorna som sanna eller exakta då historien är beskriven utifrån mitt minne och min tolkning.

Karins berättelse

Karin är idag 17 år och vi har träffats sedan hon var 14 år gammal och gick i 9:an.

Med på uppstartsmötet fanns även mamma som gärna ville att Karin skulle få hjälp då hon sa att Karin behövde stöd för att koma tillrätta med sina bekymmer.

Stödet skulle riktas mot Karin, familjearbete bedömde man från socialtjänsten inte skulle vara framkomligt. Även Karin har under vår kontakt hållit med om detta.

Pappan fanns också med men ej klart på vilket sätt, äldre syskon bodde hemma ibland med eller utan sina nya familjer.

Genom Karin har jag förstått att pappan hade en stark ställning oavsett om han fanns närvarande eller ej. Hon beskrev en rädsla för repressalier, psykiska och/eller fysiska, och en känsla av oförutsägbar och orättvis behandling fanns ständigt med i Karins beskrivningar av honom.

Familj och släktband var täta. Karin beskrev också mer eller mindre låsta förväntningar/regler för hur man som kvinna ska vara och göra.

Med i familjen fanns också ingredienser av missbruk och kriminalitet.

Ganska tidigt i vår kontakt urskilde sig Karins okontrollerade aggressivitet som ett stort bekymmer. Den hade lett till följder såsom avbruten skolgång, åtal och domar för misshandel samt besvär i relationer.

Jag väljer därför att stanna vid ilskan / aggressionen och utgå från den då jag ska nedteckna kartor över vårt arbete tillsammans.

I början beskrev Karin det som att det som hände henne som följd av aggressiviteten var alla andras fel. Hade de inte gjort fel hade hon inte blivit så arg. Den förklaringsmodellen varvades med att det var för att hon var "sån". Att det var något fel på henne och det inte gick att göra någonting åt.

Ingen av samtalen kändes som att de ledde till så stor förändring utan byggde mer upp en uppgivenhet, sorg och ilska mot att det var som det var. Att hon var som hon var.

Jag försökte istället börja utforska ilskan.

Var den alltid likadan? Var den alltid ett bekymmer? Hur tog den sig uttryck?

Vi fann vid dessa samtal en rad olika ilska men det var en särskild sort som ställde till det. Karin benämnde den som DAMP.

Jag ställde frågor om vilka som mötte den öga mot öga, vilka som blev berörda och vad den hade för effekter, vilka blev påverkade och hur.

DAMP ställde till det för såväl Karin som hennes familj.

Den gjorde familjen oroliga, ledsna, besvikna och arga vilket ledde till konflikter dem emellan, den gjorde det svårt för Karin i förhållande till lärare och kamrater, den ledde till att hon kom efter i skolan, blev avstängd, hamnade i straffregistret mm.

Jag ställde frågor om skillnader. Fanns det någon gång DAMP inte kom fram? Fanns det personer som inte kunde locka fram DAMP:en? Vi kom fram till att DAMP inte tog överhanden jämt. Den kom inte ihop med äldre, familjen eller människor Karin kände särskild respekt och omsorg för.

Karin beskrev en nära relation till sin gudmor som var sjuk. Hennes gudmor kunde ifrågasätta och förvänta sig saker av Karin vilket Karin gärna mötte utan att DAMP:en tog över.

Sin gudmor hjälpte Karin mycket och försvarade alltid om andra i familjen ifrågasatte henne.

Vi utforskade en del vad gudmor såg hos Karin och hur hon mötte Karin som gjorde en skillnad. Hur skulle gudmor beskriva Karins förmågor? Hur bemötte gudmor Karin? Hade gudmor egenskaper Karin kunde känna igen i sig själv?

Vi fann att omsorg, rättvisa, respekt, ansvar och självständighet var beskrivningar som Karin kunde ställa sig bakom som viktiga värden i livet som hon värdesatte hos sig själv och andra.

Vi kom också fram till att DAMP hade särskild genomslagskraft då Karin upplevde orättvisor, kränkthet och maktlöshet.

Vid ett tillfälle i skolan uppfattade Karin att hon och även andra fick skulden för vad en annan elev gjort. Hon upplevde också att denna elev uttryckte sig nedsättande och provocerande mot Karin. Detta resulterade att ilskan byggdes upp till att bli en DAMP. DAMP:en tog sig i uttryck av att Karin fysiskt gick emot den andre eleven vilket förutom lidandet för eleven ledde till avstängning, polisanmälan och straff.

Vid ett senare tillfälle hände en liknande händelse på skolan.

Vid det tillfället gällde det en lärare. Även vid detta tillfälle handlade det om upplevelsen av orättvisa mot Karin och resten av klassen.

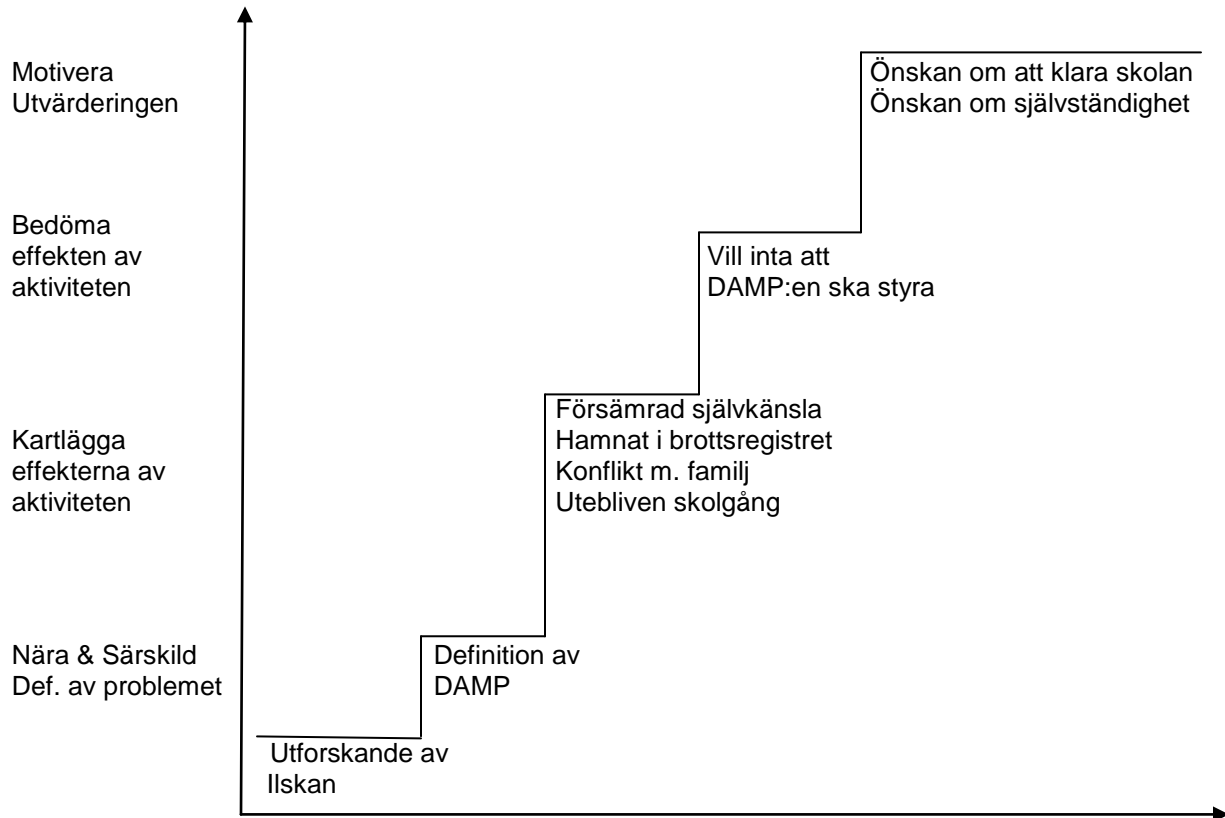
Även här beskrev Karin att ilskan började byggas upp och Karin skrek och uttryckte personliga nedsättningar mot läraren men också uttryck för den orättvisa hon upplevde. För detta var Karin efteråt ganska stolt. Hon hade inte låtit DAMP:en ta över utan hade uttryckt det hon kände och upplevde. Vi samtalade kring vad som hänt för att förstå den unika händelsen. Vad var det som gjorde det möjligt för henne att inte låta DAMP:en ta över? Vad var det hon sa till läraren som hon tycket var viktigt att förmedla? Var det något som hon sa där DAMP:en hade ett finger med i spelet? Vad skulle hon säga/göra om händelsen kunde göras om?

Efter händelsen blev hon kallad till rektorn och hon var orolig för om även detta skulle leda till avstängning.

Samtalet kom mer att handla om hur Karin på ett bättre sätt kan använda sin drivkraft om orättvisa, respekt och ansvar. De pratade också om hur hon kunde möta den berörde läraren för att göra om och göra rätt.

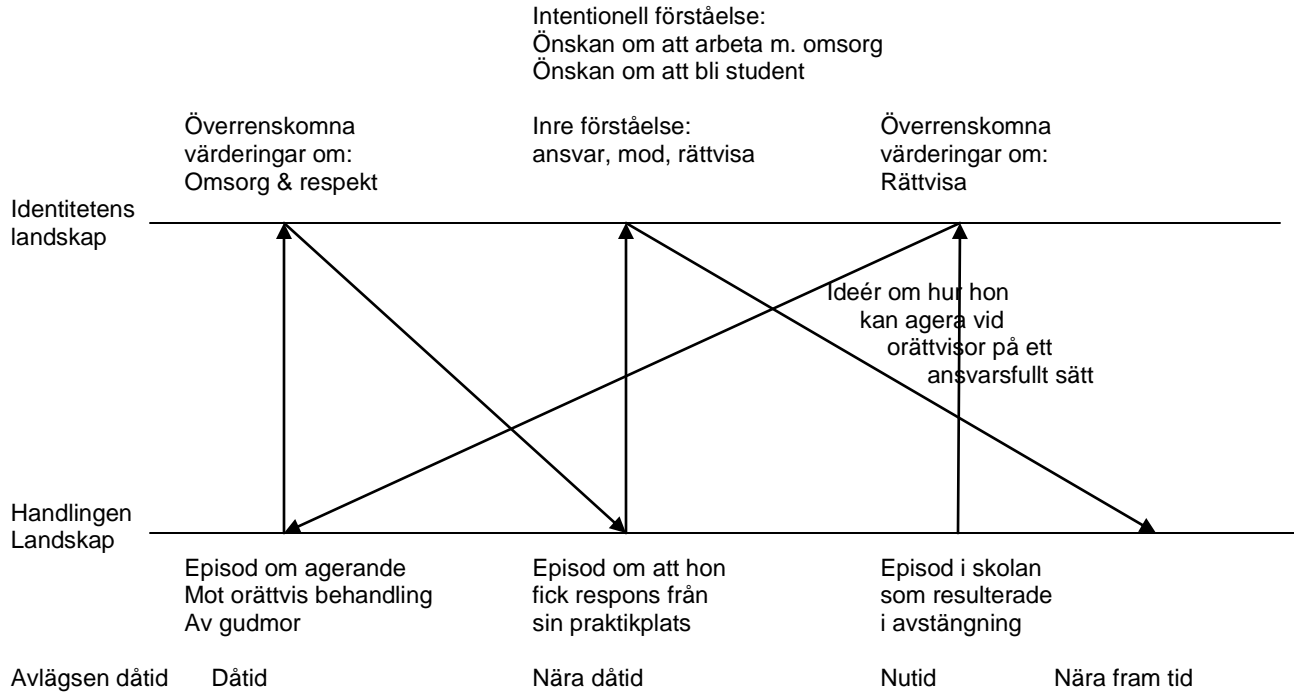
Karin tog därefter initiativ till att lyfta det hon upplevt som orättvist på en mentorstid där hon och klassen tillsammans med mentorn kunde resonera och ventilera vad som hänt och hur man kunde arbeta vidare.

Om jag provar att lägga in dessa samtal i en karta efter Whites (2012) modell över externaliserande samtal skulle det kunna se ut enligt nedan.

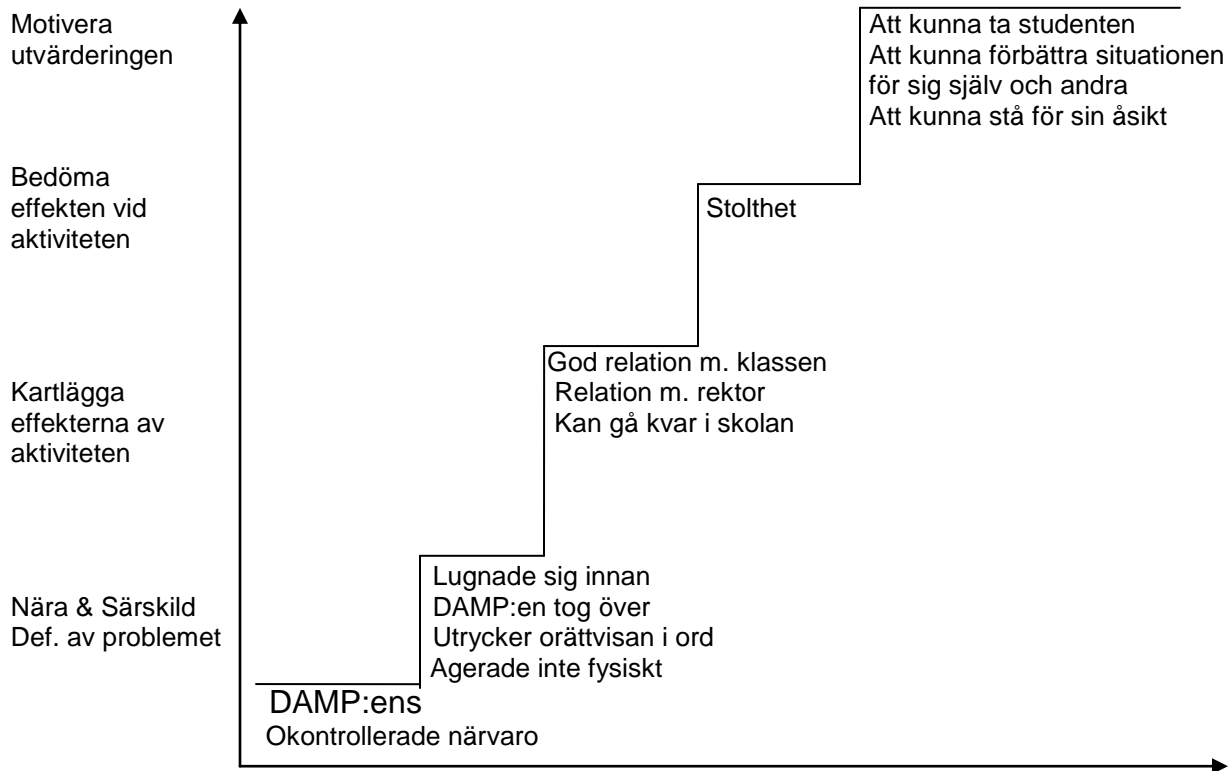

Denna karta har i verkligheten inte formats så symetrisk, utan stegen har gått upp och ner under resans gång. Jag har valt att föra samman det i kluster då jag inte i efterhand kan särskilja vad som nämnts i vilket sammanhang.

Det skulle också kunna sättas in i en karta över omförfattande samtal:

Om jag istället sätter fokus på samtal som framhäver ett unikt tillfälle:

Även här är trappan förenklad för att ge en bild av skillnaderna i undersökningskategorierna mer än för att ge en bild av hur den faktiska processen såg ut i hur vi vandrade däremellan.

Jag skulle gärna ha fortsatt att försöka formulera vårt arbete i kartor över ställningsbyggande samtal men ser det som ett arbete jag kan fortsätta med utanför denna uppsats ram.

Att pröva att i efterhand försöka återskapa processen genom att lägga in enskilda moment i dessa kartor har ändå varit tillräckligt för att ge mig en bild av hur vårt arbete har utvecklats genom att söka och framhålla enskilda, något dolda trådar i nutid, dåtid och framtid, till att bli en något tätare väv.

Det har också fått mig att sakna andras röster. Varför bjöd jag inte in mamman, syskonen, rektorn för att tillföra och förstärka de alternativa berättelserna? Vilka vävar skulle inte ha kunnat vävas med även deras röster hörda?

Och om deras röster varit svåra att få med, varför inte använda reflekterande team i högre grad? (Andersen, 1994)

Kanske skulle jag i fall då det närmsta nätverket känns svårt att koppla på, kunna använda ett professionellt team för att reflektera och/ eller intervjuas enligt Whites tankar om definitionsceremonier. (White, 2012)

Dessa tankar skulle kunna resultera i ett alldeles eget "paper" så jag väljer att inte gå in mer på det här.

Det känns ändå hoppfullt att jag i slutskedet av denna uppsats hamnar i en känsla av att just ha börjat och i en lust att söka vidare på den nyss upptrampade stigen.

Sammanfattning, slutkläm, var står jag i mitt lärande?

För att gå tillbaka till min ursprungliga målsättning om att få de systemiska begreppen och förhållningsätten att landa mer i mig och få teori och praktik att varvas på ett mer medvetet sätt kan jag väl bara säga att jag kommit en bit på vägen. Jag är vänskapligt sinnad till känslan av att arbetet bara har börjat. Jag är glad att resan fortsätter. Jag känner att trådarna som lagts under utbildningen om systemiska teorier, praktiker och metoder genom det narrativa förhållningssättet börjar vävas samman. Jag tänker nu att jag tidigare ibland uppfattade systemiska metoder som olika tekniker som till viss del varit frångångna från varandra och försökt förstå dem utifrån det. Det jag idag ser som en skillnad i mitt tänkande är att jag nu ser det som olika trådar som tillsammans bildar en väv. Begreppet "narrativ" har också fått en annorlunda betydelse för mig. Från att ha tänkt kring språket och de alternativa berättelsernas betydelse har jag nu också börjat tänka mer kring möjligheterna det innebär för mig som behandlare. Genom att fått större förståelse kring på vilket sätt de alternativa berättelserna påverkar lärandet och utvecklingen blir det för mig också lättare att förstå den logik kring vilken jag som behandlare kan skapa större möjligheter för de jag möter att bygga fler och starkare berättelser som öppnar upp för möjligheten att få en ökat agens i sitt liv.

Jag upplever att utbildningen har spelat en stor roll i detta. Den har gett mig möjlighet att reflektera, tillfört mig många kloka frågor och möjlighet att ta del av andras tankar och kontext vilket har gjort att många tankegångar har förtätats och berikats med fler detaljer.

Det har också fått mig att sätta samman episoder av kunskaper och erfarenheter jag tagit till mig. Föreställningar om vad jag vill och vem jag är och vad jag tycker är viktigt. Jag upplever att min hjärna vuxit lite och att fler neuroner har länkat sig samman och vuxit sig större och starkare.

Uppsatsarbetet blev den hållplats jag hoppades den skulle bli. Den gav mig möjlighet att reflektera över det som varit, det som är och vad som kanske kan bli.

Den har också inneburit den resa jag hoppades jag skulle få uppleva.

Den började med att jag fann en stig jag kände lust och nyfikenhet till att utforska. Jag lät stigen berikas med detaljer jag fann intressanta och användbara och upptäckte under resans gång att flera stigar fogats sammans till en allt bredare men fortfarande snirklig väg.

Jag är nöjd med att jag har arbetat med uppsatsen spridd över en längre tid. Det har gjort det möjligt för mig att se på det jag skrivit med något andra ögon för varje uppehåll jag gjort.

Jag är tacksam för feedback jag fått av kollega och handledare då det gett mig möjlighet att se min berättelse utifrån någon annans vy.

Det jag är mest nöjd med är att jag från början bestämde mig för att det inte var slutdestinationen, d.v.s. en bra producerad uppsats, som var målet. I stället har jag haft läroprocessen som en ständig följeslagare och jag är ganska säker på att det gjort det möjligare för mig att implementera teori och praktik och att de därmed framöver kan finnas med mig som självklarare ingredienser.

Trots att resan stundom har kantats av en upplevelse av kaos och en tveksamhet till att någonsin kunna få en begriplighet slutar jag nu i en känsla av att jag fått ta del av berättandets magiska kraft och hyser hopp om att denna magiska kraft ska förbli en följeslagare på min fortsatta resa.

Referenser:

Hedenbro M, & Wirtberg I (2000) Samspelets kraft, Liber

Barth T, & Näsholm C (2000) Motiverande samtal – MI, studentlitteratur

Andersen T, (1994) Reflekterande processer Samtal och samtal om samtalen, Mareld

Hertz S, (2011) Barn- och ungdomspsykiatri – nya perspektiv och oanade möjligheter, Studentlitteratur

Moltke V & Molly A, (2011) Systemisk coaching en grundbok, Studentlitteratur

White M, (2012) Kartor över narrativ praktik, Studentlitteratur

Wächter A, (2006) Samforskning – att lära av klienten, Mareld

Hedges F, (2007) An Introduction to Systemic Therapy with Individuals, palgrave macmillan

Workshop med Maggie Carrey 25-26/9 2013